

Vilniaus
universitetas

THORNBERGO INFORMUOTA GRINDŽIAMOJI TEORIJA: UŽ AR PRIEŠ?

Doc. dr. Simona Kontrimienė

VII LETA konferencija
UGDYMAS IR ŠVIETIMAS: ĮVAIROVĖS VERTĖ
Kaunas, 2023

Robert Thornberg

Professor

School bullying occurs every day but students seldom act as defenders. Social and individual processes can easily disengage moral standards. To prevent bullying, knowledge of these processes is necessary. This is my research focus.

Contact

✉ robert.thornberg@liu.se

☎ +4613282118

🆔 0000-0001-9233-3862

Organisation

🏠 Department of Behavioural Sciences and Learning (IBL)

🏠 Division of Education, Teaching and Learning (PEDI)

Klasikinė GT

Literatūros apžvalgos atidėjimas padeda tyrėjui sukurti teoriją, kuri atitinka ir grindžia empirinį pasaulį.

Priežastys: (a) kad tyrėjas būtų kuo laisvesnis ir atviresnis atradimams ir (b) kad būtų išvengta iškreipimų, pvz., duomenų pritempimo prie jau egzistuojančių vizijų.

Rizika: konstruojama teorija, patvirtinanti tai, kas jau buvo žinoma.

Klasikinės GT kritika

Jau esamų teorijų ir radinių ignoravimas - žinių praradimas.

Nykštuko ant milžino pečių metafora (Burton, 2007, p. 27).

Rizika kartoti kitų tyrėjų klaidas.

Tyrėjo sumenkinimas.

Tyros indukcijos negalimumas vs ABDUKCINIO SAMPROTAVIMO
PASITELKIMAS.

Informuota GT (Thornberg, 2012)

ABDUKIGINIO SAMPROTAVIMO PASITELKIMAS

Teorijos naudojamos ne mechaniškam hipotezių išvedimui (kaip dedukcijos atveju), bet kaip įkvėpimo šaltinis, matymas ir interpretacijos siekiant aptikti dėsningumus (Alvesson ir Sköldbberg, 2008).

Strategijos: atgalinis samprotavimas, tikimybinis aiškinimų vertinimas, abdukuotų hipotezių tikrinimas, naujų sąvokų ar teorinių modelių įvedimas, konceptualus abstrahavimas ir analoginis samprotavimas (Schurz, 2008).

Informuota GT (Thornberg, 2012)

Pagal abdukcijos logiką, tyrėjai naudojami literatūra kaip galimu įkvėpimo, idėjų, eureka momentų, kūrybingų asociacijų, kritinių apmąstymų ir daugybinių prizmių šaltiniu.

Duomenų jautrinimo principai:

Teorinis agnosticizmas (narsiai žengti ten, kur dar niekas nežengė);

Teorinis pliuralizmas (ne vulgarusis, o kvalifikuotasis reliatyvizmas);

Grindimo išlaikymas (empirinė „figūra“ ir teorinės literatūros „fonas“);

Teorinis žaismingumas (kritinis ir kūrybiškas mąstymas);

Sąsajų tarp įgyjamos informacijos fiksavimas atmintinėse (pokalbiai su savimi kaip euristinės priemonės);

Nuolatinis refleksyvumas (apie savo prielaidas ir analitines prizmes).

Literatūra

- **Alvesson, M., & Skoldberg, K.** (2008). Tolkning och reflektion: Vetenskapsteori och kvalitativ metod [Interpration and reflection: Philosophy of science and qualitative methods] (2nd ed.). Lund: Studentlitteratur.
- **Burton, R.** (2007). *The Anatomy of Melancholy* (Vol. 1). Teddington: Echo Library.
- **Schurz, G.** (2008). Patterns of abduction. *Synthese*, 164, 201–234.,
- **Thornberg, R.** (2012). Informed Grounded Theory. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 56 (3), 243-259.

Vilniaus
universitetas

THORNBERGO INFORMUOTA GRINDŽIAMOJI TEORIJA: UŽ AR PRIEŠ?

Doc. dr. Simona Kontrimienė

VII LETA konferencija
UGDYMAS IR ŠVIETIMAS: ĮVAIROVĖS VERTĖ
Kaunas, 2023